

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ,
ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΝΕΟΛΑΙΑΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΑΝΩΤΕΡΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ

ΓΡΑΠΤΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΕΓΓΡΑΦΗ ΚΑΙ ΚΑΤΑΤΑΞΗ
ΣΤΟΥΣ ΠΙΝΑΚΕΣ ΔΙΟΡΙΣΙΜΩΝ 2023

Εξεταζόμενο αντικείμενο (Κωδικός): Παιδαγωγικές Αρχές Προσχολικής
Εκπαίδευσης (210)

Ημερομηνία και ώρα εξέτασης: Παρασκευή, 17 Νοεμβρίου 2023, 15:30-18:30

ΤΟ ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΟ ΔΟΚΙΜΙΟ ΑΠΟΤΕΛΕΙΤΑΙ ΑΠΟ ΔΕΚΑΕΞΙ (16) ΣΕΛΙΔΕΣ

Το εξεταστικό δοκίμιο αποτελείται από **δεκαοκτώ (18) ερωτήσεις**.

Να απαντήσετε **όλες** τις ερωτήσεις.

Οι απαντήσεις πρέπει να γραφούν στο **Τετράδιο Απαντήσεων**.

Σε **κάθε απάντηση** να αναγράφεται τον **αριθμό** της **ερώτησης**.

Οι **μονάδες βαθμολόγησης** αναγράφονται στο τέλος της κάθε ερώτησης.

Στις ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής να δώσετε μόνο **μία** απάντηση.

Σημειώνεται ότι η αναφορά στο **φύλο** εκπαιδευτικών και παιδιών είναι τυχαία.

Ερώτηση 1

Να μελετήσετε το πιο κάτω σενάριο.

Κατά τη διάρκεια δομημένης δραστηριότητας με όλα τα παιδιά η νηπιαγωγός παίζει με τα τρίχρονα παιδιά της τάξης της το οργανωμένο παιχνίδι «Ο Γιάννης λέει...». Τους δίνει οδηγίες ως εξής: «Ο Γιάννης λέει να ακουμπήσετε το κεφάλι σας», «Ο Γιάννης λέει να κινηθείτε σαν πιγκουίνοι» κ.α. Τα παιδιά καλούνται να ακολουθήσουν τις οδηγίες που τους λέει ο Γιάννης.

A. Ποιους δύο (2) τομείς ανάπτυξης και αντίστοιχο άξονά τους στοχεύει να αναπτύξει η νηπιαγωγός μέσα από το πιο πάνω παιχνίδι;

(Μονάδες 3)

B. Με ποιο γνωστικό αντικείμενο και άξονά του μπορεί να συνδέεται το πιο πάνω παιχνίδι;

(Μονάδες 1,5)

Ερώτηση 2

Να μελετήσετε το πιο κάτω σενάριο.

Παρακάτω ακολουθεί η τηλεφωνική συνομιλία μιας νηπιαγωγού με τη μητέρα ενός παιδιού της τάξης της:

Νηπιαγωγός: ... θα ήθελα να σας ενημερώσω πως ο Γιώργος (4 χρονών) σήμερα αρνήθηκε να συνεργαστεί με την Ελένη (5 χρονών) για να δημιουργήσουν μία μακέτα του δάσους. Όταν του ζητήσαμε να το κάνει εκνευρίστηκε, άρχισε να φωνάζει, έριξε τη μακέτα κάτω και έφυγε. Παρακαλώ όταν έρθει σπίτι να του μιλήσετε.

Μητέρα: Ευχαριστώ για την ενημέρωση. Θα το κάνω. Συμπεριφέρεται συχνά με αυτό τον τρόπο;

Νηπιαγωγός: Νομίζω πως τον έχω ξαναδεί...

Μητέρα: Πότε;

Νηπιαγωγός: Δεν θυμάμαι ακριβώς...

Ποια από τις παρακάτω θέσεις περιγράφει τη συμπεριφορά της νηπιαγωγού;

A. Δεν είναι ευγενική.

B. Είναι παρορμητική.

Γ. Δεν έχει τεκμηρίωση.

Δ. Στιγματίζει το παιδί.

(Μονάδες 3)

Ερώτηση 3

Να μελετήσετε το πιο κάτω σενάριο.

Ο νηπιαγωγός τον Σεπτέμβριο, σε μια τάξη με παιδιά ηλικίας 3 – 4 χρονών, παρατηρεί ότι σε κάποια κέντρα μάθησης υπάρχει συνωστισμός. Τα παιδιά δεν συγυρίζουν τα παιχνίδια και τα υλικά και υπάρχει θόρυβος στην τάξη, με άμεση συνέπεια να μη μπορεί να διεξαχθεί το παιχνίδι. Στις δομημένες δραστηριότητες τα παιδιά μιλάνε όλα μαζί χωρίς να παίρνουν τον λόγο, διακόπτουν συνεχώς το ένα το άλλο, με αποτέλεσμα να μη μπορεί να διεξαχθεί συζήτηση. Αποφασίζει να οργανώσει δομημένη δραστηριότητα με όλα τα παιδιά με θέμα «Οι κανόνες της τάξης μας» για να αντιμετωπιστεί η πιο πάνω κατάσταση. Στην οργάνωση της δομημένης δραστηριότητας λαμβάνει υπόψη του τον ρόλο που έχει να επιτελέσει ένας νηπιαγωγός με βάση το Αναλυτικό Πρόγραμμα Προσχολικής Εκπαίδευσης: «να οργανώνει και να διασφαλίζει το κατάλληλο μαθησιακό περιβάλλον με τρόπο που να προάγει τη μάθηση όλων των παιδιών. Να δημιουργεί ένα περιβάλλον πλούσιο σε ερεθίσματα, με ευκαιρίες για εμπειρίες μάθησης με νόημα για τα παιδιά, να στηρίζει το παιχνίδι, την επικοινωνία και τη διερεύνηση».

A. Ποιο γνωστικό αντικείμενο και άξονά του, πρέπει να επιλέξει ο νηπιαγωγός για τη δομημένη δραστηριότητα;

(1,5 Μονάδες)

B. Να εντοπίσετε ποιες από τις πιο κάτω δράσεις του νηπιαγωγού είναι κατάλληλες για την αντιμετώπιση της κατάστασης στην τάξη.

1. Ο νηπιαγωγός καλεί τα παιδιά να ομαδοποιήσουν εικόνες που σχετίζονται με κατάλληλες και ακατάλληλες συμπεριφορές στην τάξη.
2. Ο νηπιαγωγός αναφέρει στα παιδιά τις κατάλληλες συμπεριφορές, τις γράφει σε καρτέλες, τις εικονογραφεί και τις αναρτά σε πινακίδα στην οποία τα παιδιά έχουν εύκολη πρόσβαση.
3. Ο νηπιαγωγός αφηγείται στα παιδιά ένα σενάριο σχετικό με την κατάσταση στην τάξη τους και τα καλεί να εντοπίσουν και να αναφέρουν συμπεριφορές τις οποίες θεωρούν κατάλληλες και ακατάλληλες για μια τάξη.
4. Ο νηπιαγωγός σε συζήτηση με τα παιδιά ζητά από αυτά να αναφέρουν τι θα συμβεί αν υπάρχουν συγκεκριμένες συμπεριφορές στην τάξη, όπως το να διακόπτει ο ένας τον άλλον.

Στο Τετράδιο Απαντήσεων να σημειώσετε τις κατάλληλες δράσεις

(π.χ. Ερώτηση 3B: 1, 2 ή Ερώτηση 3B: 1, 2, 3).

(Μονάδες 3)

Ερώτηση 4

Να μελετήσετε το πιο κάτω σενάριο.

Σε μια Προδημοτική τάξη, την ώρα του πρωινού παιχνιδιού, η νηπιαγωγός παρατηρεί τα παιδιά την ώρα που παίζουν. Ο Νασίρ πηγαίνει να παίξει στο κατάστημα και βρίσκει τα προϊόντα τακτοποιημένα με βάση το είδος τους (σε ένα καλάθι τα φρούτα, σε άλλο τα λαχανικά, σε άλλο τα ψωμιά, κ.α.). Ο Νασίρ στην αρχή ανακατεύει όλα τα προϊόντα και στη συνέχεια τα συγυρίζει με άλλον τρόπο. Η νηπιαγωγός εμπλέκεται στο σενάριο του παιχνιδιού ως υπάλληλος του καταστήματος και μέσα από τη συζήτηση ο Νασίρ της εξηγεί πως τα συγύρισε ανάλογα με το χρώμα των προϊόντων. Η νηπιαγωγός, μέσα από το ρόλο της, του εισηγείται να καταγράψει τον τρόπο που τα συγύρισε, για να μπορεί να το κάνει και την επόμενη μέρα. Ο Νασίρ συμφωνεί, παίρνει χαρτί και μολύβια και τον καταγράφει. Έπειτα, η νηπιαγωγός ρωτά τον Νασίρ αν υπάρχει κι άλλος τρόπος να συγυρίσουν τα προϊόντα, διαφορετικός από τον δικό του.

A. Σε ποιο γνωστικό αντικείμενο, άξονα και επιδίωξή του, μπορεί να αξιολογήσει η νηπιαγωγός τον Νασίρ παρατηρώντας τον στο πιο πάνω σενάριο;

(Μονάδες 4)

B. Να αναφέρετε:

- i. τη μορφή (δομή) του παιχνιδιού και
- ii. το είδος του παιχνιδιού.

(Μονάδες 1,5)

Γ. Να αναφέρετε έναν (1) τρόπο τεκμηρίωσης, ο οποίος μπορεί να προκύψει από την παραπάνω εμπλοκή του Νασίρ στο παιχνίδι. Στηρίξτε την απάντησή σας με στοιχεία από το κείμενο. Η απάντησή σας να μην υπερβαίνει τις 40 λέξεις.

(Μονάδες 2)

Δ. Να αναφέρετε δύο (2) στοιχεία που χαρακτηρίζουν τον ρόλο της νηπιαγωγού στο παιχνίδι του Νασίρ. Η απάντησή σας να μην υπερβαίνει τις 30 λέξεις.

(Μονάδες 4)

Ερώτηση 5

Να μελετήσετε το πιο κάτω σενάριο.

Μια τάξη παιδιών 4-6 χρονών, ασχολείται με την εις βάθος μελέτη (project) του θέματος «Το Δάσος». Η νηπιαγωγός θέλει να ενισχύσει τη δημιουργικότητα των παιδιών και οργανώνει τις πιο κάτω δραστηριότητες:

1. Τα παιδιά τοποθετούν με ένα δικό τους τρόπο τις εικόνες ζώων του Δάσους, αντιστοιχίζοντάς τες με μουσικά όργανα, με σκοπό να δημιουργήσουν και να εκτελέσουν μια ηχητική ακολουθία.
2. Τα παιδιά, στο κέντρο μάθησης «Ήχοι του Δάσους», επαναλαμβάνουν τα ρυθμικά σχήματα που κτυπά η νηπιαγωγός, σχετικά με μια ηχοεικόνα.
3. Τα παιδιά ακούνε παλαιότερες ηχογραφήσεις ηχοϊστοριών σε σχέση με τους ήχους των ζώων του Δάσους και εντοπίζουν τα κρουστά όργανα που χρησιμοποιούνται κάθε φορά.
4. Τα παιδιά βάζουν μια δικιά τους μελωδία στη γνωστή τους ρυθμική ρίμα «Αρκούδα» και το ηχογραφούν.

A. Ποιο γνωστικό αντικείμενο και άξονα επέλεξε η νηπιαγωγός για να ενισχύσει τη δημιουργικότητα των παιδιών με βάση τα πιο πάνω;

(Μονάδες 1,5)

B. Να επιλέξετε από αυτές τις δραστηριότητες ποια/ες είναι κατάλληλη/ες για την ενίσχυση της δημιουργικότητας (π.χ. Ερώτηση 5B: 1,2 ή Ερώτηση 5B: 1,2,3).

(Μονάδες 2)

Ερώτηση 6

Να μελετήσετε το πιο κάτω σενάριο.

Πιο κάτω περιγράφονται τέσσερις δραστηριότητες από διαφορετικές εμπειρίες Φυσικών Επιστημών, που έχουν πραγματοποιηθεί κατά τη διάρκεια του σχολικού έτους, σε μια τάξη παιδιών 4-5 χρόνων.

Στο Τετράδιο Απαντήσεων να αναφέρετε τη δεξιότητα Επιστημονικής Μεθόδου του γνωστικού αντικείμενου των Φυσικών Επιστημών που αντιστοιχεί στην κάθε δραστηριότητα που περιγράφεται πιο κάτω.

1. Η νηπιαγωγός τοποθετεί στο πάτωμα μια συλλογή υλικών, μεταλλικά και μη. Τα παιδιά αναφέρουν ποια αντικείμενα μπορεί να μαζευτούν από το πάτωμα με τον μαγνήτη και ποια όχι.
2. Τα παιδιά με τη νηπιαγωγό φτιάχνουν ένα μεγάλο ηλιακό ρολόι στην αυλή του σχολείου και τοποθετούν μεγάλο χαρτί. Τα παιδιά καταγράφουν κατά τη διάρκεια της ημέρας τη μεταβολή της σκιάς του ήλιου.
3. Τα παιδιά δημιουργούν δύο ομάδες περιτυλιγμάτων, με κριτήριο το να μη φαίνεται μέσα από αυτά το περιεχόμενο ενός δώρου, ώστε να βοηθήσουν τη νηπιαγωγό να ετοιμάσει ένα δώρο—έκπληξη για τη μαμά της.
4. Τα παιδιά περιγράφουν βήμα βήμα στη νηπιαγωγό τη διαδικασία με την οποία πρέπει να επιλέξει ένα υλικό κατάλληλο για την κατασκευή μιας ομπρέλας, ώστε να μη βρέχεται.

(Μονάδες 6)

Ερώτηση 7

Να μελετήσετε το πιο κάτω σενάριο.

Πιο κάτω περιγράφονται οι δράσεις των παιδιών σε τέσσερα κέντρα μάθησης που σχετίζονται με το γνωστικό αντικείμενο των Κοινωνικών Σπουδών και που έχουν πραγματοποιηθεί κατά τη διάρκεια του σχολικού έτους, σε μια πολυπολιτισμική τάξη παιδιών ηλικίας 4-5 χρόνων.

Δράσεις:

1. Στο κέντρο μάθησης «Οι καλύτεροι αρχιτέκτονες» οι πελάτες δείχνουν τις φωτογραφίες και τα βίντεο τους από τις τελετές ονοματοδοσίας.
2. Στο κέντρο μάθησης «Μια χαρούμενη Φάρμα» ένα παιδί σε ρόλο μαμάς αγελάδας εξηγεί σε ένα άλλο σε ρόλο μοσχαριού πώς καταλήγει το γάλα που δίνουν στους ανθρώπους στα ράφια των υπεραγορών και στα σπίτια τους.
3. Τα παιδιά στο κέντρο μάθησης «Γυρίζεις – Κερδίζεις!» χρησιμοποιούν έναν τροχό της τύχης και κάρτες που παρουσιάζουν την εξέλιξη των σύγχρονων μέσων ενημέρωσης.
4. Στο κέντρο μάθησης «Θεατρική παράσταση», τα παιδιά σε ρόλο ταξιθετών εξηγούν στους θεατές γιατί δεν μπορούν να μετακινούνται την ώρα της παράστασης, γιατί πρέπει να κάνουν ησυχία και τους λόγους που δεν μπορούν να μεταφέρουν φαγητό στο θέατρο.

A. Να σημειώσετε σε ποιον άξονα των Κοινωνικών Σπουδών αφορά το κάθε κέντρο μάθησης που περιγράφεται πιο πάνω.

(Μονάδες 4)

B. Να αναφέρετε το είδος του παιχνιδιού σε κάθε κέντρο μάθησης (π.χ. Ερώτηση 7B: 1- διερευνητικό-πειραματικό ή Ερώτηση 7B: 1- φανταστικό).

(Μονάδες 2)

Ερώτηση 8

Να μελετήσετε το πιο κάτω σενάριο.

Το πιο κάτω ιστόγραμμα παρουσιάζει τον προγραμματισμό μιας νηπιαγωγού σε μια Προδημοτική τάξη σε σχέση με το κέντρο μάθησης δημιουργικού παιχνιδιού «Σχολή Χορού».

Η νηπιαγωγός, για τη συμπλήρωση της Σχολικής Έκθεσης Προόδου του κάθε παιδιού, αποφασίζει να χρησιμοποιήσει τεκμήρια από την αξιολόγηση των δράσεων τους στο παιχνίδι. Παρατηρεί ότι η Γεωργία και ο Ντίνος στο κέντρο μάθησης «Σχολή Χορού» είναι σε θέση να χορεύουν κάνοντας γοργά βήματα μπροστά και πίσω και να κινούνται ανάλογα με τη μουσική υπόκρουση (π.χ. αργά ή γρήγορα, με συνεχόμενες ή κοφτές κινήσεις).

Τομέας Ανάπτυξης: Κινητικές Ικανότητες

A. Άξονας:

B. Επιδίωξη:

Σε δομημένη δραστηριότητα τα παιδιά δημιουργούν αφίσες για να διαφημίσουν τη σχολή χορού τους.

Γ. Γνωστικό Αντικείμενο:

Άξονας: Γραφή και Γραπτή Έκφραση

Δ. Επιδίωξη:

Κέντρο Μάθησης: «Ραφτάδικο»

Γνωστικό Αντικείμενο: Εικαστικές Τέχνες

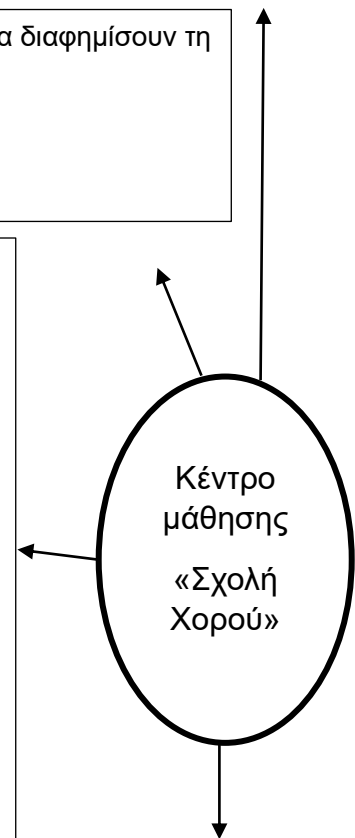
Άξονας: Εξοικείωση με κατάλληλες εικαστικές πρακτικές – χρήση ποικίλων διαδικασιών στην εικαστική δημιουργία

E. Επιδίωξη:

Γνωστικό Αντικείμενο: Κοινωνικές Σπουδές

Στ. Άξονας:

Επιδίωξη: Το παιδί να χρησιμοποιεί απλές χωρικές έννοιες για να περιγράψει τη θέση ή κίνηση αντικειμένων ή ανθρώπων σε πραγματικό χώρο σε σχέση με άλλα αντικείμενα και τον εαυτό τους.

Στο Τετράδιο Απαντήσεων να γράψετε το γνωστικό αντικείμενο, την επιδίωξη ή/και τον άξονα που λείπει σε κάθε περίπτωση.

(Μονάδες 9)

Ερώτηση 9

Να μελετήσετε το πιο κάτω σενάριο.

Η νηπιαγωγός θέλει να αξιολογήσει τα παιδιά της Προδημοτικής της τάξης για το πρώτο τρίμηνο, στο γνωστικό αντικείμενο της Μουσικής Αγωγής. Για το λόγο αυτό κρατά ημερολόγιο με καταγραφές παρατήρησης από το κέντρο μάθησης μουσικής «Η ορχήστρα». Πιο κάτω δίνονται κάποιες από τις καταγραφές αυτές.

05/10/2023: Η Μαρία και ο Γιώργος χτυπούν τις μαράκες τους ρυθμικά. Κάποια στιγμή ο Γιώργος πετάει με δύναμη τη μαράκα του μακριά. Η Μαρία του λέει: «Δεν πρέπει να πετάς τα μουσικά όργανα! Μάζεψέ την!». Η ίδια συγυρίζει το δικό της μουσικό όργανο πριν φύγει από το συγκεκριμένο κέντρο μάθησης.

25/10/2023: Ο Γιώργος και ο Αντώνης τραγουδούν μαζί το τραγούδι «Η κουκουβάγια» και η Μαρία τους συνοδεύει χτυπώντας το ρυθμό του τραγουδιού με την καστανιέτα. Ο Αντώνης τραγουδάει με φυσιολογική ένταση φωνής, ενώ ο Γιώργος, παρόλο που τραγουδάει συγχρονισμένα με τον Αντώνη, τραγουδάει πολύ δυνατά.

08/11/2023: Η Ελένη και ο Αντώνης παίζουν αρκετή ώρα με τα μουσικά όργανα, το ντέφι και το τρίγωνο, αντίστοιχα, και η Μαρία τους ακούει με προσοχή. Όταν τα δυο παιδιά τελειώνουν το μουσικό τους αυτοσχεδιασμό, η Μαρία τους χειροκροτεί με ενθουσιασμό.

Ποιες επιδιώξεις του άξονα «Στάσεις» του γνωστικού αντικείμενου της Μουσικής Αγωγής, φαίνεται να έχει κατακτήσει η Μαρία, με βάση τις πιο πάνω καταγραφές; Η απάντησή σας να μην υπερβαίνει τις 80 λέξεις.

(Μονάδες 7,5)

Ερώτηση 10

Μελετήστε το πιο κάτω σενάριο.

Είναι Μάιος, σε ένα κέντρο μάθησης, την ώρα του ελεύθερου ή/και δομημένου παιχνιδιού τα παιδιά προδημοτικής ηλικίας έχουν την επιλογή να παίξουν το ακόλουθο παιχνίδι: «Οδηγήστε το ποντικάκι στο παγωτατζίδικο με 3 κινήσεις που του επιτρέπουν να συγκεντρώσει στο σύνολο 5 ευρώ για να πάρει παγωτό».

A. Σε ποιο είδος παιχνιδιού εμπίπτει το πιο πάνω παιχνίδι;

(Μονάδα 1)

B. Με ποιον τομέα ανάπτυξης και τον αντίστοιχο άξονά του συνδέεται το πιο πάνω παιχνίδι;

(Μονάδα 1,5)

Γ. Με ποια δύο (2) γνωστικά αντικείμενα συνδέεται το πιο πάνω παιχνίδι;

(Μονάδα 1)

Ερώτηση 11

Να μελετήσετε την πιο κάτω δήλωση.

«Οποιοδήποτε πρόγραμμα Φυσικών Επιστημών στηρίζεται στη νηπιαγωγό, η οποία καλείται να αναλάβει τον κρίσιμο ρόλο οργάνωσης δραστηριοτήτων ανοιχτής εξερεύνησης και καθοδήγησης των παιδιών, ώστε να γίνουν ικανά να διερευνούν.»

Ρόλοι Νηπιαγωγού	Δράσεις νηπιαγωγού
A. Υπόδειγμα διερωτούμενου μαθητή/τριας.	i. Υπενθυμίζει στα παιδιά να καταγράφουν τα δεδομένα τους.
B. Καθοδηγήτρια εξερευνήσεων και διερευνήσεων.	ii. Επιτρέπει στον εαυτό της να κάνει λάθη και να προβληματίζεται στην παρουσία των παιδιών.
Γ. Σχεδιάστρια μαθημάτων.	iii. Ενθαρρύνει τα παιδιά να υποβάλλουν ερωτήματα και να απαντούν στις ερωτήσεις άλλων παιδιών.
Δ. Οργανώτρια και καθοδηγήτρια συζητήσεων και αναστοχασμών.	iv. Εναρμονίζει τις επιδιώξεις με τα ενδιαφέροντα και τις προϋπάρχουσες εμπειρίες των παιδιών.

Στο Τετράδιο Απαντήσεων να αντιστοιχίσετε τους ρόλους που καλείται να αναλάβει η νηπιαγωγός με μια σχετική δράση της αναφορικά με την πιο πάνω δήλωση (π.χ. Ερώτηση 11: A-i ή Ερώτηση 11:A-ii).

(Μονάδες 4)

Ερώτηση 12

Μελετήστε την πιο κάτω θέση.

«Το παιχνίδι αποτελεί διαδικασία μάθησης και ανάπτυξης, πλαίσιο και τρόπο οργάνωσης της μάθησης αλλά και δικαίωμα των παιδιών. Είναι μία κοινωνική πρακτική, η οποία έχει νόημα για τα παιδιά και αποτελεί τρόπο εκδήλωσης και ενδυνάμωσης των συναισθημάτων, των αναγκών, των κίνητρων, των γνώσεων και των δεξιοτήτων τους.»

Η πιο πάνω θέση σύμφωνα με το Αναλυτικό Πρόγραμμα Προσχολικής Εκπαίδευσης αποτελεί:

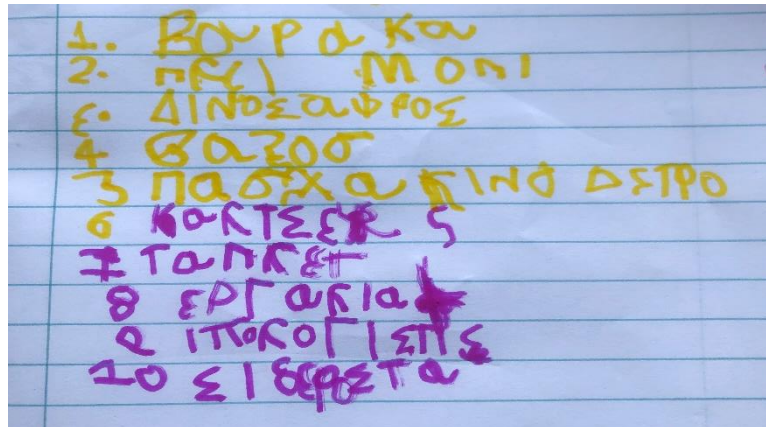
- A. Περιγραφή για το ελεύθερο ή/και δομημένο παιχνίδι.
- B. Βασική παιδαγωγική αρχή.
- Γ. Βασικό στοιχείο για την τεκμηρίωση της ανάπτυξης για το παιχνίδι.
- Δ. Περιγραφή βασικής μορφής οργάνωσης της μάθησης.

(Μονάδες 3)

Ερώτηση 13

Να μελετήσετε το πιο κάτω σενάριο.

Ο Γρηγόριος, 5 ½ ετών, κατά την εμπλοκή του στο κέντρο μάθησης «Το σπίτι μου», καταγράφει τα προϊόντα που θα ψωνίσει στην επικείμενη επίσκεψή του σε πολυκατάστημα (βλέπε φωτογραφία). Η νηπιαγωγός χρησιμοποιεί δεδομένα από την πιο κάτω φωτογραφία για να συμπληρώσει το ακόλουθο μέσο παρατήρησης.

Επιδίωξη	Κατακτήθηκε	Δεν κατακτήθηκε/ δεν έχω πληροφορίες
i. Το παιδί παράγει προφορικά κείμενα διαφόρων ειδών.		
ii. Το παιδί αναγνωρίζει και αξιοποιεί συμβάσεις του γραπτού λόγου.		
iii. Το παιδί ανακαλεί και περιγράφει αντικείμενα, γεγονότα, εικόνες κ.α.		
iv. Το παιδί χρησιμοποιεί κείμενα διαφόρων ειδών.		

A. Στο Τετράδιο Απαντήσεων να χαρακτηρίσετε εάν κατακτήθηκε ή όχι η κάθε επιδίωξη (π.χ. Ερώτηση 13A: i-Κατακτήθηκε ή Ερώτηση 13A: i-Δεν κατακτήθηκε/ Δεν έχω πληροφορίες).

(Μονάδες 6)

B. Σε ποιον άξονα του γνωστικού αντικείμενου της Γλωσσικής Αγωγής εμπίπτει η δημιουργία της λίστας ψωνίσματος;

(Μονάδα 1)

Γ. Η φωτογραφία για τη νηπιαγωγό που αξιολογεί το παιδί στη συγκεκριμένη περίπτωση αποτελεί:

- i. Μέσο παρατήρησης.
- ii. Τεκμηρίωση της ανάπτυξης του παιδιού.
- iii. Εργασία του παιδιού.
- iv. Λίστα ελέγχου.

(Μονάδες 3)

Ερώτηση 14

Μελετήστε το πιο κάτω σενάριο.

Είναι Μάρτιος σε τάξη νηπιαγωγείου με παιδιά ηλικίας 4-5 ½ χρόνων την ώρα του ελεύθερου ή/και δομημένου παιχνιδιού. Παρατηρούνται τα ακόλουθα:

Η Αριάδνη επιλέγει να παίξει στο κέντρο μάθησης «Χτίζουμε για σας» με τα τουβλάκια που υπάρχουν στο χαλί. Η νηπιαγωγός παρατηρεί το παιχνίδι της Αριάδνης και αφού διαπιστώσει ότι ολοκλήρωσε ένα σύνθετο οικοδόμημα, της προτείνει, εάν θέλει, να καταγράψει σε χαρτί τη δημιουργία της δίνοντας προσοχή στον τρόπο με τον οποίο είναι τοποθετημένα τα τουβλάκια.

A. Με ποιο είδος παιχνιδιού ασχολείται η Αριάδνη;

(Μονάδα 1)

B. Το παιχνίδι της Αριάδνης είναι ελεύθερο ή δομημένο;

(Μονάδα 1)

Γ. Με ποια μαθηματική πρακτική του γνωστικού αντικείμενου των Μαθηματικών προσπαθεί να συνδέσει η νηπιαγωγός το παιχνίδι της Αριάδνης με την εισήγησή της;

(Μονάδες 2)

Ερώτηση 15

Να μελετήσετε το πιο κάτω σενάριο.

Σε μια τάξη παιδιών 4-6 χρόνων, κατά τη διάρκεια ενός project με θέμα τα «Ταξίδια», η νηπιαγωγός θέλει να αναπτύξει τον τομέα Προσωπικής και Κοινωνικής Συνειδητοποίησης.

Η νηπιαγωγός θέτει τις ακόλουθες επιδιώξεις και ενδεικτικές πρακτικές. Να εντοπίσετε τις δύο (2) ορθές επιδιώξεις και ενδεικτικές πρακτικές (π.χ. Ερώτηση 14: Α, Β- Ορθό ή Ερώτηση 14: Α, Γ- Ορθό).

Α. Επιδίωξη: Το παιδί να δείχνει ενδιαφέρον σε νέες εμπειρίες και γνώσεις.

Ενδεικτική πρακτική: Τα παιδιά συμμετέχουν σε μία διαδικτυακή ξενάγηση στο μουσείο του Λούβρου.

Β. Επιδίωξη: Το παιδί να συνεργάζεται με άλλα παιδιά σε διάφορα πλαίσια.

Ενδεικτική πρακτική: Τα παιδιά δημιουργούν σε ζευγάρια αεροπορικά εισιτήρια.

Γ. Επιδίωξη: Το παιδί να παίρνει την ευθύνη για τις ενέργειες του στα πλαίσια της ομάδας.

Ενδεικτική πρακτική: Ένα παιδί βρίσκεται στο κέντρο μάθησης του «Αεροδρομίου» και προσπαθεί να συγυρίσει μετά τη λήξη του ελεύθερου ή/και δομημένου παιχνιδιού.

Δ. Επιδίωξη: Το παιδί να κατανοεί την προοπτική των άλλων παιδιών.

Ενδεικτική πρακτική: Τα παιδιά στα πλαίσια του κοινωνικοδραματικού παιχνιδιού φροντίζουν από μία κούκλα το καθένα και μετά περιγράφουν τα συναισθήματα που ένωσαν αυτά και η κούκλα κατά τη διάρκεια του παιχνιδιού.

(Μονάδες 6)

Ερώτηση 16

Να αντιστοιχίσετε τους περιορισμούς ανάπτυξης δεξιοτήτων στο παιχνίδι με τις πιθανές πρακτικές εισηγήσεις

(π.χ. Ερώτηση 16: 1-A ή Ερώτηση 16: 1-B).

Περιορισμοί ανάπτυξης δεξιοτήτων στο παιχνίδι	Πιθανές πρακτικές εισηγήσεις
1. Φόβος αποτυχίας.	A. Οργανώνω πολλές και διαφοροποιημένες εμπειρίες παιχνιδιού.
2. Δυσκολία στη χρήση της γλώσσας και στην επικοινωνία.	B. Οργανώνω παιχνίδια σύντομης διάρκειας με απλούς κανόνες και σταδιακά τα εμπλουτίζω.
3. Απόσπαση προσοχής.	Γ. Εποπτικοποίηση ρόλων και χρήση ομιλούμενου άλμπουμ.
4. Ωριμη ανάπτυξη πολλών δεξιοτήτων.	Δ. Οργανώνω ομαδικά παιχνίδια, ώστε η νίκη ή η αποτυχία να είναι ομαδική εμπειρία.

(Μονάδες 4)

Ερώτηση 17

Να μελετήσετε το πιο κάτω σενάριο.

Στο κέντρο μάθησης «Το κουκλόσπιτο» ο Μενέλαος παίρνει την κούκλα-μωρό, τη βάζει στο καροτσάκι και την πηγαίνει βόλτα γύρω από τον χώρο του κουκλόσπιτου. Επαναλαμβάνει τη δράση αυτή για περίπου 5 με 10 λεπτά. Η Άννα που είναι και αυτή στο «Κουκλόσπιτο» του υποδεικνύει ότι πρέπει να ετοιμάσει το γάλα για το μωρό του γιατί πεινάει. Ο Μενέλαος αγνοεί την πρότασή της και συνεχίζει να κάνει βόλτα την κούκλα-μωρό.

Σύμφωνα με τον ρόλο της νηπιαγωγού-παιδαγωγού, όπως παρουσιάζεται στο Αναλυτικό Πρόγραμμα Προσχολικής Εκπαίδευσης, να γράψετε δύο (2) δράσεις που ενδείκνυται να κάνει η νηπιαγωγός σε σχέση με τη συμπεριφορά του Μενελάου. Η απάντησή σας να μην υπερβαίνει τις 40 λέξεις.

(Μονάδες 4)

Ερώτηση 18

Μελετήστε το πιο κάτω σενάριο.

Είναι Φεβρουάριος, σε τάξη παιδιών ηλικίας 4 χρόνων την ώρα του ελεύθερου ή/και δομημένου παιχνιδιού παρατηρούμε τα ακόλουθα:

1. Ο Αχμέτ πηγαίνει για δεύτερη φορά αυτή τη βδομάδα στο «Κουκλόσπιτο» και η νηπιαγωγός του ζητάει να φτιάξει πρώτα μια εικαστική δημιουργία με νερομπογιές και μετά να πάει στο κέντρο μάθησης το «Κουκλόσπιτο».
2. Η Μπέτυ είναι η σεφ στο κέντρο μάθησης του εστιατορίου «Νόστιμος κόσμος» και ο Αντώνης είναι ο σερβιτόρος. Η νηπιαγωγός φοράει ένα καπέλο, παίρνει μια τσάντα και πάει και κάθεται σε ένα από τα τραπέζια του εστιατορίου λέγοντας: «Θα ήθελα έναν κατάλογο παρακαλώ!».
3. Η Μέριλιν ζωγραφίζει με νερομπογιές σε χαρτί Α3. Κάποια στιγμή η Μέριλιν σηκώνεται και παίρνει ένα δοχείο με πλαστικά πώματα που υπήρχαν στο έπιπλο με τα υλικά κολλητικής και τα φέρνει στο τραπέζι με τις νερομπογιές. Στη συνέχεια αρχίζει να βάφει το πώμα που κρατάει και να βγάζει το αποτύπωμά του στο χαρτί της. Η νηπιαγωγός τη βλέπει, της παίρνει απαλά τα πώματα και της λέει: «Σήμερα ζωγραφίζουμε με τα πινέλα στη νερομπογιά, δεν κάνουμε τύπωμα! Θα κάνουμε τύπωμα άλλη μέρα!».
4. Ο Αχιλλέας μαζί με τον Μιχάλη βρίσκονται στο κέντρο μάθησης «Η ορχήστρα». Ο Αχιλλέας παίρνει από το μουσικό κουτί την καρτέλα του τραγουδιού «Το ελεφαντάκι» και αρχίζει να το τραγουδάει. Ο Μιχάλης παίρνει μια μαράκα και χτυπάει το ρυθμό του τραγουδιού. Η νηπιαγωγός που παρακολουθεί τα αγόρια, πάει κοντά τους και αρχίζει να χτυπάει ένα μελωδικό οστινάτο στο μεταλλόφωνο.

Στη βάση της παιδαγωγικής αρχής «Τα παιδιά μαθαίνουν μέσα από τη διερεύνηση, το παιχνίδι και τη συζήτηση και συμμετέχουν ενεργά στη διαδικασία δόμησης των εμπειριών και της ζωής τους» και έχοντας υπόψη ότι δίνουμε χώρο στα παιδιά να εξερευνήσουν, χαρακτηρίστε τις πιο πάνω δράσεις της νηπιαγωγού ως Κατάλληλη ή Ακατάλληλη (π.χ. Ερώτηση 18: 1- Κ ή Ερώτηση 18: 1- Α).

(Μονάδες 6)

ΤΕΛΟΣ ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΟΥ ΔΟΚΙΜΙΟΥ